

[Traberg Smidt]

en uacceptabelt høj arbejdsløshed, indrette systemerne sådan, at de med sikkerhed ikke virker, når arbejdsløsheden igen er mere normal.

Må jeg af de ting, som jeg synes er vigtigst i redegørelsen, især fremhæve afsnittet om uddannelse. Netop det afsnit indeholder mange af de elementer, som et moderne arbejdsmarked skal indeholde. Der understreger man behovet for en høj grad af fleksibilitet, og bl.a. hr. Kaj Poulsen har tidligere været inde på, at der er en meget høj fleksibilitet på arbejdsmarkedet, fordi det – historisk set – har været meget nemt i Danmark at afskedige folk, og det synes jeg er en korrekt og fair gengivelse af det bestående system.

Man skal jo ikke glemme, at årsagen til, at der har været denne nemme adgang til hjemsendelse, jo ikke har været, at skiftende Folketing har undladt med flid at lovgive på området. Det har været, fordi arbejdsmarkedets parter har været enige om det, og deres holdning har så smittet af på lovgivningen. Og det er måske en meget sund rækkefølge for tingenes udvikling netop på dette område.

Man skal nok passe lidt på, at man ikke i ét og alt bare læner sig tilbage og siger: Det skal arbejdsmarkedets parter klare. På den anden side er der altså nogle områder her, hvor arbejdsmarkedets parter har en naturlig anledning til at aftale tingene, og når de så har aftalt et eller andet, skal vi passe overordentlig meget på med f.eks. at sige: Nu skal vi altså have mere tryk i ansættelsen.

Jeg synes, at afsnittet om uddannelserne i redegørelsen netop tager fat på, hvad der er det vigtige, når man skal have tryk i ansættelsen. Er det, at Folketinget f.eks. under det følgende punkt på dagsordenen går ud i at lave længere opsigelsesvarsler eller at forhindre arbejdsgivere i på en nem og smertefri måde at holde på arbejdskraften, så længe man har brug for den, men ikke én dag længere? Jeg mener ikke, at det er reel tryk, man skaber på den måde.

Tryk skaber man ved at skabe uafhængige mennesker, som har en uddannelse og et selvværd, som gør, at de f.eks. ikke er bange for at blive afskediget. De har en uddannelse og en kompetence, der gør, at de kan få et andet arbejde, og samfundets udvikling er af en sådan karakter, at det er muligt at få et andet arbejde. Det kan man ikke lovgive om.

Man kan i hvert fald ikke lovgive sig ud af fornemmelsen af utryghed hos de grupper af befolkningen, der – som redegørelsen så klart illustrerer – har en følelse af at have et uddannelsesefterslæb. Jeg tvivler nu på, at den del af befolkningen kender det ord. Netop det afsnit er utrolig akademisk skrevet, men det bliver det ikke mindre rigtigt af. Det er netop samfundets svageste grupper – dem, der kun en gang imellem er i arbejde – som har den dårligste uddannelse, og det kunne jo godt være, at de to ting havde noget med hinanden at gøre.

Jeg hæfter mig meget ved, at det afsnit i redegørelsen ligesom er todelt. På den ene side taler man om de virksomhedsspecifikke uddannelser, hvor virksomhederne selv har en interesse i at opdatere medarbejdernes viden og derfor også er interesseret i at betale for det, både ved at stille tid til rådighed og ved mere eller mindre at betale for den uddannelse, der gives. Men herudover er det nødvendigt – og det synes jeg også redegørelsen har godt fat i – at opgradere arbejdsstyrkens almene kvalifikationer og ikke mindst den del af arbejdsstyrken, som i særlig grad er udsat for at være arbejdsløs.

For at vende tilbage til vismandsrapporten skal vi jo altså ikke kun tale om det, som vismandsrapporten er enig med hr. Kaj Poulsen i, f.eks. at der er et problem omkring de mindstelønnede, altså garantilønnen. Uanset hvad vi lovgiver om med hensyn til garantilønnen, så er stort set hele den økonomiske fagkundskab, også i Holland, enig om, at hvis man f.eks. forhøjer garantilønnen 5 kr. – og det skal da være enhver vel undt, det må være overordentlig vanskeligt at leve for garantilønnen – er resultatet, at et tilsvarende antal personer omkring den samme løn ville blive presset ud i arbejdsløshed. Den sammenhæng synes jeg ikke hr. Kaj Poulsen var inde på i sit indlæg. Det er ikke så nemt, man kan ikke bare lovgive sig ud af markedsmekanismen. Det firma, som har en arbejdsfunktion, som skal udøves, som kan bære f.eks. en løn på 55 kr., det vil selvfølgelig vælge ikke at udføre den pågældende funktion, hvis arbejdslønnen eksempelvis er 63 kr.

Derfor er jeg bestemt ikke enig med hr. Kaj Poulsen, når han omtaler indslusningslønnen som kun et ungdomsproblem. Jeg kan sagtens komme i tanker om andre hårdt belastede grupper i det danske samfund, som har behov for indslusningsordninger, men som bestemt ikke kan siges at høre til ungdommen.